

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

18. De Iudice: Ex Philone Iudæo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

zia, & nea operculum superiaccebat, vnus cal-
culi foramen habens, quo postea arcana magis
iudicantes, contra suspectos vtebantur.

Forum denique finibus circumdabatur, iu-
bente quidem Rege.

Thefinoretis autem forum implentibus, fu-
a:um ambitus à quinquaginta pedum spatio
ducebatur, & ministri astabant publici, ne quis
iudicio non indigens accederet.

Fori porro iudicialis ianua, κυκλίδης dicun-
tur, quas Romani cancellatas vocitant.

Trigonum forum aliud dicebatur à loci
forma.

Parabystum ab obscuro, in quo situm est,
loco.

Magnum verò Metichi forum, ab arti-
fice Meticho sic dictum est, vt ait Polihx.
τὸ Ἰ Μητίχου δηκαστήριον μέγα, οὐρα κληθεῖν,
ἀπὸ ἀρχιτέκτονος Μητίχου.

Ἐπίται numero quidem erant quinquagin-
ta, & vnus. Dracon autem hos constituit de
optimatibus electos. Ius autem dicebant san-
guinistreis in quinque iudicijs.

His vero Solon Senatū ex Areopago ad-
didit.

Pene autem ludibrio habitum est Epheta-
rum iudicium.

Dicti autem videntur, quod primum Rege
iudicante fortuita cædis reos, Dracon Ephie-
tis iudicium hoc permisit, ἰφίταιμον, hoc est,
translatitium, id à Senatu faciens.

Romani Iudices.

CAPVT XVII.

Romani longè minus primis tempori-
bus, in iudicijs, ac litibus occupati fue-
runt: Testatur quidem illud, quod in
maxima litium raritate, forum nullum erat de-
finitum, vnde illud Virgilij.
Indicitque forum, & Patribus dat iura vocan-
tis.

Forum a-
cutis lapi-
dibus cur-
strauerit
Cato.

Reges Ro-
mani iu-
dices.

Quamobrem Cato Censorius, cum desig-
natam litibus sedem populus adornaret, pau-
mento que insterneret, id fieri quam acutissi-
mis lapidibus curauit, ne gens Martia lingiosis
operibus paulatim assuesceret.
Quanti tamen iudicia fecerint, declarat Di-
onysius Halicarnassensis, lib. 2. qui inter Re-
gis potissima munia recenset, ἢ ἢ ἀδικημά-
των τὰ μέγιστα δικάζειν.

Transijt deinde hæc potestas ad Consules,
qui, vt ait Suidas, erant πρόβουλοι ἢ προή-
γοροι τῆν Ρωμαίων πῶλιν δικοῦνται:

Et statim communicata cum Senatu. Nam
ordo iudicum primis temporibus tantum fuit
penes Senatū, vt testatur Polybius lib. 6. Le-
ge demum Gracchi iudicia ad equites transla-
ta, vt liquet ex Appiano, & Velleio Paterculo.

Sed maximè ordinarij iuris disceptatores
Prætores fuere, qui post annum sexcentessimū
quartum, cum essent perpetuæ quaestiones in-
troducæ. Carbone forum tenente sunt insti-
tuti, vt habet Cicero in Bruto.

Sed nos hæc obiter, vt antiquorum curam
penes iudicia ostenderemus.

De Iudice.

Ex Philone Iudæo.

CAPVT XVIII.

Præclari Iudicis conditiones Philo Iu-
dæus paucis complexus est.

Primum, inquit, requiritur, vt sit:
παντὸς ἀλόγου πάθους, καὶ πείσῃς κακίας
ἀμίτητος, vt syncerum animū habeat, &
nullis prauis affectibus obnoxium, quod fiet, si
is, qui iudicaturus tribunal ascendit, iudicari se
non minus, quàm iudicare cogitet.

Facilis est recti persuasor innocens Iudex,
contra nullas culpas timet reus, quas habere
repperit cognitorem.

Synceri autem animi magna pars syncera
religio, idcirco iudex, Coll. 1. Authentic. apud
Iustinum iuratur;

Κοινωνικός εἶμι τῆ ἀγία τῆ θεῶ καθολι-
κῆ, ἢ ἀποστολικῆ ἐκκλησία, καὶ κατ' οὐδένα
τρόπον ἢ ἄρῶν ἢ ἐναντιώθῃ αὐτῆ.

Secundum, quatuor primarijs virtutibus
eminere debet: Prudentia, ne decipiatur; for-
titudine, ne leuiter insecetur; temperantia,
ne voluptatibus corporis animi acies hebescat;
iustitia eius anima est.

Hoc ipsum Plato confirmat, & de legib.
μηδὲ τοὺς δικαστὰς ἐνεργῶς ὄντας οἶ, ἔγινε-
σαι.

Tertium, Cauendū illi, ne incerta pro cer-
tis accipiat, fidat oculis potius, quàm auribus.

ὅσα γὰρ ἐφθελμῶν ἀπιστοτέρη καὶ δαπνερῆ
ἔργυρά μοι, ὅς ἀγαθὸς διακρίεται τὰς ψύσεις.
Nam (vt ait Cassiodorus) non facile erroris vi-
tio fordescit, quem doctrina purgauerit, contra
ignorantia iudicis est calamitas innocentis.

Quartum, nec accipiat munera, quia
τὴν δίδουσαν οὐκ ἔστι δὴ λωφῶρον γαίην ἐπὶ
ἐν δίδας.

*Iudices pe-
cunia cor-
rupti.* Si in aures Iudicis, vel aduocati susurret
pecunia, Orphei lyra, carmen Amphionis,
Musa Virgilij, voce pecuniae suffocantur.

Quid plura, vbi nummus loquitur, Tulliani
eloquij tuba raucescit: vbi nummus militat,
Heclorea militia fulgura compscuntur: vbi
pugnat pecunia, virtus expugnatur Herculea:
nummus vincit, nummus regnat, nummus
imperat vniuersis.

Iustinus Authēt. coll. 2. tit. 2. nou. 8. in præfa-
tione, vult iudices, καθάραις χερσίναι τὰς χεῖρας.
Neque tantum ipsi puris manibus iudices
esse debent, sed latronibus præterea, & depe-
culatoribus infesti, vt sint instar Pelichi statuæ,
cuius erat ea vis, vt fures, quasi iniecta re-
mora retineret: testatur Eucrates apud Lucianum,
in Philopseud.

*Veritas
gestatur à
summo lu-
dæorum
sacerdote.*

Quintum, vt sit magnus veritatis amator,
quàm idcirco summus Iudæorum sacerdos ad
cor impressam gestabat, cum hac inscriptione:
Veritas, & illustratio.

Ἄλλ' ἤθεον, καὶ δὴ λῶσιν τῶν ἀναδημότιων
καλλίτων, καὶ διαπραξέστων ἐν τῷ τ' ψυχῆς
ἠγεμονικῶν.

*Personarū
acceptio
fugienda.*

Sextum, vt non animaduertat personas, sed
res: τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ἀπλῶς, καὶ
γυμνῶν ὄραν: Alienum te à personis omnium
redde in Iudicio (inquit Hieron. ad Damasc.)

Septimum, vt misericors sit in pauperes,
ἴλιον, καὶ φιλανθρωπίαν διατασσάτων τηρεῖν.
Octauum, vt sua potentia vtatur, ad suble-
uandas, non opprimendas hominum miserias,
sitque in dignitate ciuilibus, & moderatus:
Μηδὰ ἀπερ ἐν τοῖς γυμνοῖς ἀγῶστικαῖς
παραχρημάζειν τοὺς ἐλάττους τὰς διωδάμε-
ται.

*Iudices
antequam
ferrent
sententiā,
solem te-
stabantur.*

Nonum, vt in decernendo non sit præceps,
Cunctator esse debet, qui iudicatur de salute.
Lib. 2. cap. 31. const. Apost. Τὰς κρισεις δε
χόμενοι μοι, ὁμορεῖς ποιεῖσαι, ἀκείως ἡμετέρας
ποιεῖντας τὴν ἕξτασιν, μετὰ συμβουλίας πολ-
λῆς, καὶ παραπύ. ἐστὶ μοι ὁ μέσος, τὸ ἐπιτά-

ον ἔρον, καὶ τὸ φρον δανὰ τὸ εὐ μέλων ἐκφίρον, πρὸς
ἄλλον ἐπάρης τὰς χεῖρας, διαμαρτυρεῖται ἀδύσ
ὑπάρχειν τὸ ἕμια ὁ τὸ ἀνθρώπο.

Ad summum, sit innocentie templum, re-
perantia sacrarium, ara iustitia, absit à iudi-
ciai iis mentibus aliquid prophanum.

De aduocatis.

CAPVT XIX.

Πρόρων nomen apud Græcos commune
fuit ijs, qui causas agerent, & à Latinis
Patroni, Oratores, Causfidici, Aduocati
etiam postremò sunt nominati; quanquam
Aduocatus apud veteres dicebatur, non qui
causam ageret, sed qui amico litiganti præsen-
tiam assiduamque sectationis operam com-
modaret, vt actorum testis esset, idemque ad-
iutor pro virili.

Ductum inde opinor, quod rei, vel vt mis-
ericordiam mouerent, vel vt potentiam osten-
tarent suam, quam plurimos amicorum aduo-
care, iisdemque stipati in forum prodire sole-
bant. Declarat hoc epilogus Lyfæ, pro Micia.

Ὅτι ἐγὼ, ὡς ἀπὸ εἰς δικασταὶ εὐς τινὰς δεῖ
μῆτες, ὑπὲρ ὑμῶν ἀναβήσασθαι. τῶν γὰρ
προσκότων, εἰ μὴ ἀνδραγαθῶς αὐτοὺς πα-
ρασχόντες, καὶ μετὰ τὴν πόλιν ποιήντες
ἐν τῷ πολέμῳ τοῦ δυνάσιν, &c. in quibus ostendit,
se nullos habere aduocatos, quod omnes
propinqui, pro patria dimicantes occubissent.

Inde latius fuso vocabulo, aduocati plerum-
que nominantur quilibet affectatores; quales
Marci Antonij aduocatos intellexit Tullius, &
Philipp. satellites nempe, qui ipsum stipa-
bant, & fortibus viris, ad senatum omnes oble-
piebant vias.

Puto eos apud Arbitrum audacius interpre-
tari Aduocatorum nomen, qui pro furibus,
& spoliatoribus vestis, accipiunt, hoc loco in-
ducti.

Aduocati tamen iam penè nocturni, qui
volebant pallium lucrifacere, flagitabant, vt
apud se vtraque deponerentur. (Nam de Afle-
clis, & stipatoribus potest intelligi.)

Sed quoquo modo se res habeat, tandem
propriū, & familiare nomen aduocati, penes
causarum actores remansit.

Magna fuit eorum apud Græcos, maximè
verò Athenienses claritas, siquidem in hoc
eloquentia regno ἔτερε, vt in mari vcti domi-
nabantur.